GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 32.

W e Srodę Dnia 19. Kwietnia 1809.

Z Wiednia d. 12. Kwietnia.

J. C. K. Mość chcąc taynemu swoiemu gabinetowemu Sekretarzowi, Tomaszowi Joung, dać dowod swoiego ukontentowania i wynagrodzić tak względem J. C. K. Mci, iako też ś. p. Oyca iego Nayiaśnieyszego Cesarza Leopolda II. położone wierne i długie iego zasługi, raczył udzielić mu nayłaskawiey tytuł rządowego radcy z uwolnieniem od taxy.

Aktualnego nadwornego Sekretarza, Jana Vesque na Püttlingen, raczył J. C. K. M. mianować nayłaskawiey dyrektórem C. K. kancelaryi nadworney kamery, a będącemu przy Arcy Xciu Jmć Rainierze C. K. Szambelanowi, Karolowi Jnzaghy, udzielić tytuł C. K. taynego gabinetowego sekretarza z uwolnieniem od taxy.

J. C. K. Mość raczył przez wyrok pod d. 2 Marca wynagrodzić znakomite zasługi godnego Prefekta Cieszyńskiego gimnazium, Leopolda Schärschnik, który z rzadką bezinteressownością iako nauczyciel i duchowny od młodości poświęca się usługom kraiowem i z szczególną gorliwością przykłada się do ukształcenia młodzieży, udzieleniem tytułu proboszcza i medalem złotym.

Do wielu ofiar, które codziennie na ołtarzu oyczyzny składane bywaią i po części ogłoszone iuż publiczności zostały, należy także piękne oświadczenie J. C. K. Mci Xcia Bathyani i iego brata Hrabiego Bathyani, że własnym kosztem wystawią piątą dywizyą w regimencie huzarow Arcy Xcia Jmć Ferdynanda, iako też Król. Węgierskiego towarzystwa żeglugi przez przełożonego swoiego Hrabiego Appony, że kosztem swoim wystawi szwadron huzarow. J. C. K. Mość raczył te dowody czystego patryotyzmu przyiąć łaskawie i czyniącym ofiary ukontentowanie swoie oświadczyć.

Gdy w roku przeszłym słyszeć się dał w Gracu z ust J. Cesarzowiczowskiey Mci, powszechnie szacowanego w Styryi Arcy Xcia Jana, głos oyczyzny, wzywaiący iey synow do iey obrony w batalionach pospolitego ruszenia, który od wszystkich stanow z zapałem był przyięty, nie można było wstrzymać patryotycznego zapału uczącey się tam młodzieży. Uformowała dwie kompanie strzelcow, postąpiła znacznie w robieniu bronią przez publiczne i prywatne ćwiczenia i wyprzedzała pięknym przykładem swoich współziomkow

w dopełnieniu obowiązków wiernego poddanego. Gdy nakoniec zbliżała się godzina wyruszenia pospolitego ruszenia, prosiła Arcy Xcia Jmć na piśmie i ustnie, aby iey pozwolił dzielić usiłowania i niebezpieczeństwa obrońców oyczyzny i wyruszyć z niemi przeciw nieprzyiacielowi. Lecz Arcy Xżę Jmć niechcąc przyszłych nadziei kraiu i familiy wystawiać bez konieczney potrzeby na niebezpieczeństwo, odmówił żądania uczącey się młodzieży przez następuiące obu stronom czyniące zaszczyt pismo:

"Podana mi przez dowodzącego jenerała pod 22 p. m. waszą prożbą, poprzysiężenia chorągwiom i udania się tam, gdzie niebezpieczeństwo oyczyznie grozi, bardzo mi iest miłą, i w cale nie była dla mnie nową rzeczą; bo tam gdzie prawie każdy obywatel ubiega się do okazania w naypięknieyszym sposobie przywiązania swoiego i miłości do Monarchy i oyczyzny, nie można sądzić, aby ludzie, których umysł przez nauki i kunszta iest ukształcony, obojętnemi okazać się mogli względem świętych obowiązków oyczyzny. Ale że kray uważa was iako szkołę szczęścia, z którey mieć w czasie będzie użytecznych urzędników, dobrych obywateli i światłych officerow, nie mogę z tego względu na waszą zezwolić prożbę. Przyymiycie zatem w imieniu oyczyzny odemnie podziękowanie, bądźcie zapewnionemi, iż ile ia szacuię piękny wasz sposób myślenia, którego tak gorąco pragniecie czynami dowieść, tyle cenić go także będzie każdy prawdziwy patryota i zachowa go na zawsze w swey pamięci.

Arcy Xżę Jan."

Chirurgowi Jakóbowi Angelo, rodem z Przedaustryi, udało się przez pracę i kosztowne doświadczenia wynaleść po części z dzikich i dotąd nieużytecznych roślin włókno, które lubo nie może zupełnie zastąpić zagraniczney bawełny, iednak wydaie mocnieyszą i nad nią do każdego tkactwa zdatną przędzę. Gdy rzeczony Chirurg w przytomności wielu uczonych i znaiących się na rzeczy ludzi powtórzył swoie doświadczenia, i znaleziono tak sposób iego postępowania, iako też włókno użytecznem, J. C. K. Mość, baczny zawsze na wszystko co tylko przynieść może kraiowi użytek i skłonny wynagradzać użyteczne prace, umyślił postawić wynalazcę w stanie do rozszerzenia swoiego wynalazku i do rozmnożenia używanych przez niego roślin. W tym celu raczył nayłaskawiey rozkazać, aby dany mu był rządowy gmach w Tuln na założenie fabryki i na iey utrzymywanie wyliczono mu z kameralney kassy 20,000 zł. ryń. z tym dodatkiem, iż ieżeli iego fabryka w przeciągu 3 następuiących lat doydzie do tego stopnia, że będzie mógł okazać, iż w pierwszym roku dostarczył 500 centnarow, w drugim 1000, a w trzecim 1500 centnarow swoiego towaru, tedy za pierwszy rok darowane mu zostaną zaliczone 20,000 zł. ryń. na drugi zaliczone mu będą 25,000 i tyleż na trzeci i oprocz tego dany dom na założenie fabryki ustąpiony mu na własność, zostanie. Obowiązany iednak iest opisać dokładnie i wydrukować sposób robienia swoiego włókna, i każdemu, któryby w kraiach Austryackich założyć chciał podobną fabrykę, dać potrzebną informacyą.

Pierwszy rapport dzienny od C. K. woyska. W głowney kwaterze Braunau d. 10 Kwietnia 1809.

Arcy Xżę Jmć Jeneralissim doniosł woysku w dziennym rozkazie pod d. 6 Kwietnia 1809, iż Nayiaśnieyszy Cesarz i Król zniewolony został podnieść oręż dla utrzymania własnego bytu i wolności Europeyskiey. Wyiechał tegoż dnia do woyska, a d. 7 w połu-

dnie przybył do Ried.

Zapał bronienia dobrey sprawy doszedł nie tylko w spokoynych mieszczanach, rolnikach, ale i w żołnierzach do tego stopnia, że J. Cesarzowiczowska Mość za każdem krokiem znalazł dowody nayważnieyszego męstwa, ochoty i poświęcenia się, o iakim dzieie w niektórych tylko wiekach wspominaią.

D. 9 został Nayiaśnieyszy Król Bawarski przez poniższy list o postępowaniu woyska naprzod uwiadomiony i do przyiacielskiego porozumienia się wezwany:

"Nayiaśnieyszy Panie! Mam honor uwiadomić W. K. Mość, iż stosownie do oświadczenia, które Nayiaśnieyszy Cesarz Austryacki podać kazał Cesarzowi Napoleonowi, odebrałem rozkaz z zostaiącemi pod moiemi rozkazami woyskami wkroczyć do Bawaryi, i obeyśdź się z temi, którzy odpor czynić będą, iako z nieprzyiaciołmi.

"Pragnę bardzo, Nayiaśnieyszy Panie, abyś przychylił się do życzeń Twoiego ludu, który nie widzi w nas iak tylko swoich obrońcow. Wydane są naysurowsze rozkazy postępowania tylko po nieprzyiacielsku przeciw nieprzyiacielowi wszelkiey polityczney niepodległości w Europie, poki W. K. Mość nie oświadczysz w tey mierze swoich uczuciow. Przykrą byłoby dla mnie rzeczą zwrocić oręż przeciw woyskom W. K. Mci, i nieszczęścia woyny, która przedsięwzięta iest w celu powszechney wolności, a zatem nie wchodzi do niey żaden plan zdobyczy, widzieć zwalone na poddanych W. K. Mci. Lecz do iakiego bądź zbieg okoliczności nakłoni W. K. Mość kroku, byle tylko zgadzał się z Jego powagą i szczęśsiem Jego ludu, upraszam W. K. Mci, abyś był zapewniony, iż moi żołnierze w każdym razie zachowaią nienaruszone bezpieczeństwo Jego Królewskiego domu, i wzywam W. K. Mość, abyś powierzył się rzetelności moiego Monarchy i opiece iego woyska.,,

Poseł Francuzki znaydował się ieszcze w Monachium, i Król Bawarski kazał tylko przez swoiego Ministra, Barona Montgelas, donieść Arcy Xci Jmć, iż odebrał list iego.

D. 10 przeszło woysko przy Braunau, Oberberg i Schärding za rzekę Inn, i szło w kierunku ku Markel, Eggenfeld, Pfarrkirchen i Ortenburg bez doznania naymnieyszego odporu.

J. Cesarzowiczowska Mość Arcy Xżę Jmć Karol wydał do Niemieckiego narodu następuiącą odezwę:

"Nayiaśnieyszy Cesarz Austryi przymuszony został uchwycić oręż; ponieważ Cesarz Francuzow nie chce, aby znaydował się kray, któryby iego zwierzchnictwa nie uznawał, któryby iego widokom zdobywania nie dopomagał; ponieważ żądał, aby Austrya wyrzekła się samowładności, rozbroiła swe woyska i poddała się pod wolą zdobywcy; ponieważ woyska Cesarza Francuzow i podlegaiących iemu sprzymierzyńcow w nieprzyiacielskim zamyśle przeciw Austryi postępuią. — Woyska Austryi wystąpiły dla własney obrony na dany znak od swego Monarchy; prowadzę ie przeciw nieprzyiacielowi, dla uprzedzenia maiącego w krotce nastąpić attaku. — Przechodziemy za granicę, nie iako nieprzyiaciele Niemiec: Nie dla zniszczenia Niemieckich rządow, praw, obyczaiow i zwyczaiow i narzucenia obcych: Nie dla obalenia tronow, i rozrządzenia niemi samowolnie: Nie dla przywłaszczenia sobie Niemieckiey własności i poświęcenia Niemieckich mężow w odległych woynach zdobyczy. Walczemy dla utrzymania bytu Austryackiey Monarchii, dla przywrocenia niepodległości Nie-

miec i narodowey chwały. — Te same groszenia, które nam teraz grożą, poniżyły iuż kraie Niemieckie. Odpor nasz ieſt oſtatnią ich nadzieią ratunku. Sprawa nasza ieſt sprawą Niemiec. Połączone Niemcy z Auſtryą były niepodległe i szczęśliwe; za pomocą tylko Auſtryi mogą oboie odzyskać. — Niemcy! Zaſtanowcie ſię nad waszem położeniem! Przyymiycie pomoc, którą wam ofiaruiemy! Działaycie z nami dla waszego ratunku! Żądamy tylko natężenia, iakiego woyna dla wspolney sprawy wymaga. Wasza własność, domowa wasza spokoyność są przez karność woyska zabezpieczone. Woysko Auſtryackie nie myśli was obedrzyć i ucisnąć, szanuie was iako braci, których ieſt powołaniem walczyć wraz z nami za wspolną sprawę, która ieſt razem waszą i naszą. Zasłużcie na nasz szacunek; ten tylko Niemiec, który o sobie zapomni będzie naszem nieprzyiacielem. — Polegaycie na moim słowie, wszakże ratowałem was iuż kilkokrotnie! Polegaycie na słowie moiego Cesarza i Brata, wszakże wam nigdy nie uchybił!

Arcy Xżę Karol,
Jeneraliſsimus.

Dziſieysza gazeta dworska umieściła naſtępuiący artykuł z Hiszpanii:

Z Sewilii d. 26. *Lutego.* — Od wyiazdu Cesarza Napoleona z Hiszpanii, nic woyska Francuzkie nie przedſięwzięły ważnego.

Przed cofnieniem ſię do Koruny walczyli Anglicy z nadzwyczayną odwagą. Przy Carion de los Condes utracił Marszałek Soult wiele artyleryi, bagażow i znaczną liczbę ludzi w zabitych i ranionych. Gdy Cesarz Francuzow ścigał sam Jenerała Moore z 3 razy większą siłą i przez śpieszny krok otoczył Anglikow przy Mayorga, wyrznęli ſię z wielką zręcznością; Napoleon kazał ich potem całey swey jeździe ścigać; zatrzymał ſię Jenerał Moore i kazał swey jeździe uderzyć na Francuzkę. Bitwa była okropna i Francuzi z znaczną ſtratą odpartemi zoſtali. Za zbliżeniem ſię nie zadługo przemagaiącey liczbą Francuzkiey piechoty, cofali ſię Anglicy ciągle do Koruny, gdzie na okręty wſiedli, dla okazania ſię w krótce w znacznieyszey ſile w innem mieyscu przeciw nieprzyiacielowi. Pięć liniiowych okrętow i kilka woiennych ſtatkow, które doſtały ſię w Ferrolu w Francuzkie ręce, są wszyſtkie ſtare.

Pomnażanie i kupienie ſię woysk Hiszpańskich idzie bardzo pomyślnie. Jenerał Reding, który w Katalonii dowodzi, bardzo Francuzom dokucza. Korpusy Xcia Infantado i Jenerałow Palacios, Cuesta, la Romana i Blaka łączą ſię teraz z sobą, i przytykaią do Angielsko-Portugalskiego woyska, które uważa Galicyą. Mieszkańcy Aſturyi bronią ſię odważnie w swych górach przeciw Francuzom, którzy nie wielką tylko część tamteyszych płaszczyzn zaymuią.

Gdy liczba zabranych w porcie Kadyxkim na ſtarych okrętach Francuzkich jeńcow, pomnożyła ſię przez poźnieysze w Hiszpanii zdarzenia przeszło do 20,000, nakazała zatem naywyższa junta przewieśdź ich częścią na Balearskie, częścią na Kanaryyskie wyspy.

Z Medyolanu d. 18. *Marca.*

Dla zaprowadzenia w całem króleſtwie Włoskim na przyszłość iednakowego podatku gruntowego, wysłanych w roku przeszłym zoſtało dla rozmierzenia kraiu 242 jeometrow, których liczbę pomnożono ieszcze w tym roku 67. Trzy nowe departamenta Metauro, Musone i Tronto, które dawniey do Rzymskiego państwa należały, będą także rozmierzone.

Wyrokiem Cesarskim pod d. 9 Marca

mianowany został prezydentem senatu królestwa Włoskiego, Hrabia Paradisi.

Tu i w innych mi stach królestwa nie widać nigdzie żebrakow, którzy dawniey wszystkie ulice oblegali. Ci, którzy maią zdrowe członki pobrani zostali do domow roboczych, a prawdziwi kalecy do szpitalow, w których maią wyżywienie.

Dzieła Homera, przełożone przez Dozorcę nauk, Kawalera Lamberti, wyszły teraz w pięknym wydaniu na widok publiczny.

W okolicach Aquilei odkopuią ciągle pod dozorem P. Zuccolo starożytności Rzymskie, które zdaią się nie przebierać.

Professor Bardieri w Padwie oznaymił, iż trudni się teraz ułożeniem nie drukowanych ieszcze dzieł X. Cesarotti, pomiędzy któremi znaydują się szacowne rękopisma, i poda ie do druku.

Z Paryża d. 28. Marca.

Kongregacya siostr miłosiernych, których iest przeznaczeniem częścią usługiwać w szpitalach chorem, częścią dopomagać i wspierać lekarstwami ubogich w własnych domach, zostaią wszystkie pod opieką Matki Cesarza. Maią swoie statuty, które Cesarz zatwierdził. Mogą przyymowac Nowicyuszki; lecz te dopiero po 16 roku życia mogą czynić na ieden rok przysięgę. Po 21 lat skończonych mogą ią na 5 lat czynić w przytomności biskupa i cywilnych urzędnikow. Ażeby akt ten był ważny, potrzeba takiego samego zezwolenia iak do małżeństwa. Każda siostra zachowuie własność swoiego maiątku i dochodow. Nie może rozrządzać nim przez akt pomiędzy żyiącemi, ani go się zrzekać, chyba dla swey familii lub kongregacyi, &c.

Akademiia w Macon wydała interessuiące do rozwiązania pytanie: "Jaki wpływ miały kobiety do gustu literatury i pięknych sztuk od początku wieku 1780 aż do teraźnieyszych czasow?,, Za rozwiązanie tego pytania do 1 Grudnia 1809 wyznaczyła 300 fr. nagrody.

J. C. K. Mość polował d. 21 pod czas piękney pogody w lasku St. Germain.

Z Londynu d. 11. Marca.

Dworska gazeta pod d. 7 Marca ogłosiła obszerny rapport Wiceadmirała Stopford, z okrętu Cezar d. 27 Lutego, o stoczoney przez liniiowe okręty Cezar, Defiance, Donegal i Amalia z Francuskiemi fregatami bitwie przy Sables d'Olonne. Przyczynę, że zdobyte nie zostały, przypisuie po części licznem batteryom nadbrzeżnem, po części opadnieniu wody. Cezar utracił przedni masst i postrzelane ma liny; Defiance iest w wszystkich masztach uszkodzony i ma 20 ludzi zabitych i 20 ranionych; Donegal 10 zabitych i 16 ranionych ludzi. Na końcu rapportu dodaie Wiceadmirał Stopford, iż zamyka Francuzką flotę, która d. 26 Lutego udała się z portu Basques do wyspy Aix. Flota iego składała się z 7 liniiowych okrętow i 5 fregat, a Francuzka z 11 liniiowych okrętow i 4 fregat.

D. 27 Lutego spalił się w Londynie teatr Drurylane. W przeszłym roku spalił się tamże, iak wiadomo, teatr Covendgarden.

Dalszy ciąg korrespondencyi między rządami Angielskim, Francuzkim i Rossyyskim.

Nr. XIII. List P. Champagny do Sekretarza stanu Canning, pod d. 28 Listopada z Paryża, odebrany d. 6 Grudnia. — Mci Panie! Mam honor przesłać JW. Panu odpowiedź, którą odebrałem zlecenie dać na notę, przysłaną mi pod d. 28 Października. Mam honor bydź z wysokiem szacunkiem, &c.

(Podp.) *Champagny.*

Nr. XIV. *Nota.* — Niżey podpisany

przełożył Cesarzowi, Panu swoiemu, notę JW. Pana Canning. Gdyby prawdą było, że klęski woyny czuć się tylko daią na stałym lądzie, tedy mało byłoby nadziei do pokoiu. Oba Cesarze pochlebiali sobie, że w Londynie będą umieli ocenić cel ich kroku. Angielskie ministerium przypisuie go może słabości i potrzebie, gdy tym czasem każdy bezstronny statysta w duchu pokoiu i umiarkowania, który go podyktował, cechę tylko siły i prawdziwey wielkości upatruie? Francya i Rossya mogą poty woynę prowadzić, poki głos sprawiedliwości i rowności nie weźmie w Londynie przewagi; iakoż postanowili ią prowadzić. Rząd Francuzki czyli może dobrze przyiąć uczynioną mu propozycyą, przypuszczenia Hiszpańskich powstańcow do układow o pokoy? Cożby rząd Angielski powiedział, gdyby mu zaproponowano, żeby przypuścił do nich powstańcow Irlandzkich katolikow? Francya nie ma z niemi żadnych traktatow, ale zostaie także z niemi w stosunkach, uczyniła im przyrzeczenia, i posłała nie raz pomoc. Możesz takowa propozycya mieścić się w nocie, którey zamiarem bydź powinno nie drażnić, ale starać się poiednać i porozumieć? Anglia zostawacby musiała w osobliwszym błędzie, gdyby ieszcze, pomimo tylekrotnych doświadczeń, cieszyła się myślą, że może skutecznie działać na stałym lądzie przeciw woyskom Francuzkim. Jakąż nadzieię może sobie, zwłaszcza teraz czynić, kiedy Francya iest nierozerwanie połączona z Rossyą? Niżey podpisany ma zlecenie ponowić propozycyą, że do układow o pokoy przypuszczonemi będą wszyscy sprzymierzyńcy Króla W. Brytanii, bądź to Król, który rządzi w Brazylii, bądź Król, który rządzi w Szwecyi, lub Król, który rządzi w Sycylii, i że zasadą tych układow bydź ma *Uti possidetis*. Ma ieszcze zlecenie dodać, ażeby nie spuszczano z oka koniecznego wypadku wielkości państw i pamiętano, iż pomiędzy wielkiemi mocarstwami nie może bydź trwały pokoy, ieżeli nie iest dla wszystkich zarowno chwalebny. Niżey podpisany uprasza JW. Pana Canning, aby przyiął zapewnianie wysokiego szacunku.

(Podp.) *Champagny.*

Nr. XV. List Sekretarza stanu Canning do Hrabiego Mikołaia Romanzow, pod d. 7 Grudnia z kancelaryi do spraw zagranicznych. — Mci Hrabio! Nie omieszkam przesłać JW. Panu przez Angielskiego gońca odpowiedzi na urzędową notę, którą odebrałem wraz z listem pod d. 28 Listopada, iak tylko odbiorę od Króla, Pana mego, do tego rozkaz. Korzystam z tey okazyi do powtorzenia JW. Panu wysokiego szacunku, z którym mam honor zostawać, &c.

(Podp.) *Jerzy Canning.*

Nr. XVI. Urzędowa Nota, pod d. 9 Grudnia z kancelaryi stanu. — Niżey podpisany pierwszy Sekretarz stanu J. K. Mci w wydziale spraw zagranicznych, przełożył Królowi, Panu swoiemu, notę, którą mu przesłał JW. Hrabia Mikołay Romanzow, minister spraw zagranicznych Imperatora Wszech Rossyy. Król widzi z zadziwieniem i żalem, iż zaczęto sobie pochlebiać, że J. K. Mość zezwoli na otworzenie układow o powszechny pokoy z odstąpieniem sprawy Hiszpańskiego narodu i prawey monarchii Hiszpańskiey, i przyzna uzurpacyą, iakiey w dzieiach nie ma przykładu. J. K. M. spodziewał się, iż Imperator Rossyyski iako należący do uczynioney J. K. Mci odezwy, nie zechce popierać tak niesłuszney i szkodliwey w swych skutkach sprawy. J. K. M. nie może poiąć z iakich pobudek lub interessu lub polityki J. Imp. Mość przy-

nuszonym był uznać prawo, które przywłaszcza sobie Francya, składać z tronu i więzić obcych Monarchow i zagrabiać wierne i niepodległe narody. Jeżeli prawdziwie takie są zasady, których trzyma się nieodmiennie Imperator; ieżeli przyrzeka dołożyć swoiego honoru i sił swoiego państwa do utrzymania tych zasad; ieżeli związek Imperatora z Francyą ma na celu zaprowadzić przez woynę takowe zasady i utrzymywać ie w czasie pokoiu, tedy ubolewa J. K. Mość nad postanowieniem, które powiększy tylko i przedłuży nieszczęście Europy; lecz przynaymniey nie będzie można zarzucić J. K. Mci, że przyczynił się do przedłużenia cierpień woyny, ponieważ nie zezwolił na niezgadzaiący się z słusznością i honorem pokoy. Niżey podpisany ma honor, &c.

(Podp.) *Jerzy Canning.*

(*Reszta potem.*)

Z Sztokolmu d. 19. Marca.

Gdy nadeszła wiadomość o zaszłey tu rewolucyi do wysp Alandskich, otoczone właśnie były od 25,000 Rossyanow pod dowodztwem Xcia Bagration. Woyska nasze miały iednak tyle czasu, że mogły się w porządku cofnąć. Większa ich część przybyła iuż do Grislehamn. Wyspy Alandskie osadzone Rossyyskim woyskiem zostały.

Rossyanie zabierali się wtargnąć do królestwa Szwedzkiego. Xtę Bagration miał przez Alandskie wyspy postępować, druga kolumna iść miała przez Tornea, a trzecia z Wasa do Umea. Lecz w krótce spodziewamy się zawarcia zawieszenia oręża z Rossyą.

P. Ehrenheim iest ciągle ministrem do spraw zagranicznych, a Baron Wetterstedt sekretarzem stanu.

W Schonen panuie naywiększa spokoyność.

Z Kopenhagi d. 28. Marca.

Tuteysza gazeta rządowa pod d. 26 b. m. zawiera następuiące szczegóły o zaszłey w Szwecyi odmianie rządu:

Teraźnieysza woyna i nieszczęśliwe położenie Szwecyi sprawiały od dawna powszechne nieukontentowanie, które ciągnęło za sobą okropne skutki. Często powtarzane głośno od Króla postanowienie, iż nie chce pod żadnemi warunkami wchodzić w układy o pokoy z Francyą, naybardziey oburzało umysły. Choroby, które co raz bardziey zagęszczały się pomiędzy woyskiem, a osobliwie pomiędzy milicyą, których większa iey część padła ofiarą, rozszerzały w całem kraiu trwogę. Nieukontentowanie doszło do naywiększego stopnia, gdy Król w pięcnasob powiększył dotychczasowy podatek woienny. Nie tyle iednak narzekano przeciw uciążeniu, iako raczey, że podatek nałożony był wbrew ustawom kraiowem. Na końcu Lutego pokazały się iuż pierwsze znaki powstania. Woysko zachodnie podniosło naypierwsze sztandar buntu. Pułkownik Adlersparre wydał do niego mocną odezwę, zaaresztował Jenerała Cederström, Pułkownikowi Cederström i Leyonstedt i wielu innych officerow, którzy nie chcieli do buntu należeć, i poszedł przeciw Sztokolmowi, gdzie iuż wszystkie umysły zniechęcone były przeciw nieszczęśliwemu Monarsze. Król dowiedział się dopiero d. 12 Marca o postępuiącym przeciw Sztokolmowi zbuntowanem woysku.

Wydał zaraz rozkaz, aby familiia Królewska i cały dwor przygotował się do wyiazdu nazaiutrz razem z nim do Schonen, gdy załoga, składaiąca się z 2 Niemieckich regimentow, 2 szwadronow kirysierow i kilku kompanii milicyi, także wyruszyła i mieszczanie następowali straże. On sam udał się tego sa-

mego wieczora z zamku Haga, w którym z familią mieszkał, do miasta, pracował całą noc i czynił przygotowania do wyiazdu nazaiutrz. Od banku żądał 2 mil. talarow na podroż. D. 13 z rana zamknięte zostały 3 bramy zamkowe, wszyscy znayduiący się w mieście officerowie zostali do Króla powołanemi i J. K. Mość postanowił w południe wyiechać. Czyniono Królowi nayusilnieysze przełożenia względem powiększaiącego się co raz bardziey iego niebezpieczeństwa. Feldmarszałek Klingspor i Jenerał Adlerkreuz zaklinali Króla, aby zezwolił na środek, który iedynie kray uratować może. Pierwszy ukląknął nawet przed nim. Lecz Król został nieporuszony i bardzo się o to gniewał. Tu mniemali spiskowi, iż nie należało tracić czasu. Jenerał Adlerkreuz, któremu Król w nay większym gniewie oddalić się kazał, powrocił z 5 adjutantami i Marszałkiem dworu Silfversparre do apartamentow Królewskich, oświadczył mu, iż w imieniu narodu aresztować go musi i żądał iego szpady. Król porwał się do szpady, ale gdy mu ta wyrwaną została, uchwycił dwa lichtarze i rzucił na spiskowych.

Na iego krzyk o pomoc przeciw gwałtowi i zdradzie, wpadli do pokoiu Króla Jenerał adjutant Melin, Kapitan Hrabia Löwenhaupt, Baron Aberhielm, kamerhuzar i kamerlokay. Dway pierwsi zostali od spiskowych, których około 30 weszło w tey chwili do pokoiu, aresztowanemi. Król korzystaiąc z tego zamieszania, uszedł, lecz pobiegli za nim spiskowi, dognali go na dolnych wschodach i przynieśli nazad do pokoiow. Gdyby był mogł do wielkiey zamkowey straży zdążyć, byłby może uratowany, lecz nastąpiłby był nieochybnie okropny krwi rozlew. Zamek otoczony zaraz został z wszystkich stron woyskiem. Xcia Sudermanii wykrzyknięto regentem królestwa; ani ieden głos nie dał się za Królem słyszeć; publiczna spokoyność nie była bynaymniey naruszona, i wszystko ukończone zostało nim większa część Sztokolmu wiedziała co zaszło.

Wysłano zaraz gońcow dla wrocenia wyszłego woyska i straże mieyskie zniesiono. Rewolucya ta uskuteczniona bez rozlewu krwi została. Aresztowani w zamku officerowie tego samego ieszcze dnia byli uwolnionemi. Następney nocy został Król pod zasłoną woyska do Drottingholm przewieziony. Pilnowany tam iest od liczney gwardyi; 2 officerow znayduie się we dnie i w nocy u niego w pokoiu. Zamek iest na około naładowanemi działami otoczony. Woyska pilnuiące Króla, zostaią pod rozkazami Marszałka dworu Silfversparre. Mowią, że poźniey przewieziony Król został do Gripsholmu.

Dobra Królowa, która naywiększą przychylność w tey okazyi do nieszczęśliwego swoiego małżonka okazała, prosiła bardzo, aby mogła z nim dzielić więzienie; lecz nie pozwolono. Pozostała z dziecmi Królewskiemi w zamku Haga. Seym iest na 1wszy Maja rozpisany; przewiduią wcześnie, że będzie burzliwy.

Regencya składa się, oprocz Xcia Sudermanii, z następuiących osób: Feldmarszałka Klingspor, Hrabiego Wachtmeister, Jenerała Stedingkt, Jenerała Adlerkreuz, Barona Ehrenheim, Admirała Lagerbielke, sekretarza stanu Lagerbielke i Hrabi Oxenstierna.

Z Nowegoiorku d. 12. Grudnia.

Jenerał Armstrong, ambassador nasz w Paryżu, iest odwołany. W Norfolk uzbraiaią slop, który zawieźć tam ma iego następcę, lecz ten nie iest ieszcze wiadomy.

D O D A T E K

D O Nru. 32.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srodę Dnia 19. Kwietnia 1809.

Z Warszawy.

Wiadomo iest, że po wniyściu woysk Francuzkich do Warszawy włożony był także sekwestr na kapitały należące się dworowi Królewsko Pruskiemu, a na prywatnych dobrach umieszczone, i takowy sekwestr był na korzyść skarbu Francuzkiego. Względem tych kapitałow rząd Warszawski wydał pod d. 23 Października roku przeszłego rozrządzenie, że insi wierzyciele hypotekowani na takich dobrach kapitałami Królewsko Pruskiego dworu obciążonych, bez względu na ich pierwszość, nie wprzod mogą possessora dóbr o powrocenie swego długu sądownie przypozywać, poki tenże possessor należnego kwantum do skarbu i to na mocy ugody z dworem Francuzkim zaszłey, do skarbu Xięstwa Warszawskiego nie zapłaci, chybaby takowi wierzyciele sami na siebie przyięli obowiązek zgaszenia długu na rzecz skarbu.

Z Berlina d. 21. Marca.

Publikum tuteysze kilka razy zwiedzione prywatnemi doniesieniami o przybyciu Nayiaśnieyszych Królestwa, zostało nakoniec o tem urzędownie zapewnione. Minister stanu Bucholtz, odebrał bowiem zlecenie przez nadesłanego z Królewca gońca donieść bawiącym tu ministrom zagranicznym, że J. K. Mość postanowił w krótce wyiechać z Królewca do tuteyszey Stolicy.

Minister Bucholcz mianowany iest posłem przy dworze Saskim i w krotce ma do Drezna wyiechać.

W Wrocławiu aresztowany niespodziewanie w nocy został Kommissarz sprawiedliwości Grattenauer i do Glacu poprowadzony. Ma on należeć do sprawy woiennego Radcy Kölln.

Zburzone fortyfikacye Wrocławia i Szwidnicy nie maią bydź dla oszczędzenia kosztow więcey naprawiane.

Xżę Ferdynand Pruski, ieden z żyiących braci Fryderyka Wielkiego, posłał większą część swych sreber, które przeszło 40 centnarow ważą do mennicy, a galony kazał służącym od liberyi odpruć i onym ie darował.

W tuteyszey zbroiowni, w fabryce broni w Spandau i Królewskich prochowniach zaczęto znowu robić.

Dnia d. 1. Kwietnia.

Onegday w wieczor przybył tu z Królewca nasz Minister spraw zagranicznych, Hrabia Goltz.

Dawny Hanowerski poseł przy tutey-

szym dworze, Baron Omptede, przyiechał tu z Drezna.

D. 28 Marca przybył tu na załogę szwadron ułanow gwardyi.

Złoty stołowy serwis, którego pozbawił się dobry nasz Król, dla zapłacenia kontrybucyi, dostał mu się wspadku po Fryderyku Wielkim, i dla tego zapewne był mu bardzo szacowny. Przeniosł iednak dopełnienie obowiązku Monarchy, to iest ulżenia ciężaru swoiemu luddowi, nad kosztowny spadek i chętnie go odstąpił.

Z Helsingeru d. 30. Marca.

Xżę Sudermanii, posłał d. 16 b. m. woyskom Szwedzkim rozkaz, aby opuściły wyspy Alandskie, które d. 18 zaięły woyska Rossyyskie pod rozkazami Naczelnego ienerała Knoringa. Poźniey miano się na zawieszenie broni ugodzić, które trwać miało aż do powrotu wysłanego do Peterzburga gońca.

Król Szwedzki przewieziony został do Gripsholmu.

W Schonen znaydowało się pod Ienerałem Toll 20,000 Szwedzkiego woyska, które bronić miało wtargnienia Duńskiemu woysku do Szwecyi.

Z Karlsruhe d. 25. Marca.

Dzisieysza gazeta rządowa zawiera przystosowanie rozporządzenia pod d. 29 Września względem popisu woyskowego do żydow. Przypadaiąca na nich liczba rekruta wybrana bydź ma przez losy. Jeżeliby zaś wyciągnięci przez los rekruci okazali się bydź niezdatnemi lub okazali, że nie mogą służyć, tedy gmin żydowski zapłaci władzy woyskowey za każdą głowę po 400 zł. ryń.

C E N A Z B O Ż.

Na targu w Krakowie d. 17 i 18 Kwietnia 1809.

Korzec Pszenicy	- - zł. pol.	48	do	56.
— Żyta	- - - - — —	40	—	44.
— Jęczmienia	- - - — —	28	—	34.
— Owsa	- - - - — —	24	—	27.
— Grochu	- - - - — —	36	—	44.
— Kaszy iaglaney	- - — —	56	—	64.

W Wiedniu d. 8 Kwietnia.

Meca wynosząca pół korca naszego:

— Pszenicy	- - - zł. pol.	36	do	55.
— Żyta	- - - - — —	26	—	35.
— Jęczmienia	- - - — —	22	—	25.
— Owsa	- - - - — —	18	—	22.

D O N I E S I E N I A.

Życzący sobie obowiązek przyiąć, człowiek utalentowany w ięzykach kraiowych, maiący praktyki w interessach sądowych i politycznych, tudzież moralności swoiey, przytym znaiacy się na rachunkach, ekonomice, tak co do roli, iako i wszelakich industryi. Swiadectwami na to udowodniony, rodem z Galicyi, wieku swego iuż nie młody, deklaruiąc wszelką przychylność i wierność. Potrzebuiący Panowie takowego człowieka, mogą swoie zgłoszenie do Kantoru gazet Krakowskich uczynić, a tam powezmą wiadomość o mieszkaniu iego.

Przez Magistrat C. K. Stołecznego Miasta Krakowa wiadomo się czyni, iż licytacya rzeczy ruchomych iako to: w srebrze, miedzi, szkle, faiansie, żelazie, bieliźnie, sukniach, sprzętach domowych, para kulczykow brylantowych zł. ryń. 330 szacowanych do massy wyżey wyrażoney nie należących, odprawiać się dnia 17 Kwietnia r. b. o godzinie 9 rano będzie; maiący chęć kupienia na wyżey wyrażonym terminie do kamienicy Nr. 82 na Grodzkiey ulicy iawić się maią.

Gollmayer.
Łodziński.
Kawski.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecznego Krakowa.
Dnia 24 Marca 1809.
Raubach.

Obwieszczenie ze strony C. K. Rządu kraiowego w Galicyi.

Przez śmierć Fiały, konsyliarza w Magistracie Krakowskim, zawakowało mieysce konsyliarza z pensyą roczną 700 zł. ryń. na które konkurs do ostatniego Kwietnia ninieyszym rozpisuie się. Konkuruiący o rzeczone mieysce, maią się przeto udać z prozbami swemi należycie ułożonemi do Magistratu Krakowskiego. W Lwowie d. 17 Marca 1809.

Juryzdykcya Dominikalna Staszowska nieprzytomnym i z mieysca mieszkania niewiadomym sukcessorom: Lorancyi z Hamsterow Petrowey Gottliebowi, Beniaminowi i Jakóbowi Hamsterom, córce, i synom wiadomo czyni, iż oyciec ich Fryderyk Hamster obywatel Staszowski w roku 1800 w miesiącu Lutym pomarł i uczynionym na dniu 21 Lutego 1800 testamentem wszystkie swe dzieci, pozostałego maiątku w rownych częściach dziedzicami uczynił; im przeto należy, iżby podług wyrażney myśli testamentu oycowskiego w przeciągu lat 4ch do odebrania dziedzictwa zgłosili się, inaczey bowiem po upłynionym tym czasie bez dania o sobie wiadomości (osobliwie trzy pierwsze) od części dziedzictwa przypaść im mogących wyłączonem zostaną.

Wincenty Tarłowski, Sędzia Dominikalny.

Z Juryzdykcyi Dominikalney Staszowskiey d. 20 Stycznia 1809.

Krusiński, Actuarius.

Dnia 16go Maja r. b. przed południem w C. K. Krakowskiey Kancellaryi Cyrkularney następuiące do Promnickiey C. K. Prefektury należące karczmy na 3 po sobie następuiące lata, to iest od 1go Listopada 1809 aż do tegoż dnia 1812 roku, przez publiczną licytacyą (do którey i Żydzi się przypuszczą) w dzierżawę puszczone będą. — Cena fiskalna wynosi, iako to: Od Promnickiey i Goreckiey karczmy 587 zł. ryń. 30 kr. Od Zielonckiey i Troianowskiey karczmy, oprocz opłacenia 30 zł. ryń. rocznie mostowego 315 zł. ryń. 54 kr. Od Rakowskiey karczmy 151 zł. ryń. 21 kr. Od Łobzowskiey i Nowowieyskiey karczmy 276 zł. ryń. 51 kr. Od Tońskiey karczmy 316 zł. ryń. 6 kr. Od Promnickiey gorzelni 250 zł. ryń. — Każdy licytować chęć maiący ma się 15 procentowym wadium zaopatrzyć, bez którego do licytacyi przypuszczony nie będzie. Reszta kondycyy przed licytacyą oznaymione będą. W Promniku dnia 22 Lutego 1809.

Jozef Widmann Prefekt.

Na Kaźmierzu pod Nrm. 119 w handlu Jozefa Fiermana znayduie się dopiero świeżo sprowadzone piwo Regensburskie czyli Ratysbońskie w naylepszym gatunku. Butelka kosztuie 45 kraycarow.

Ponieważ przy tuteyszym Magistracie mieysce pierwszego kancelisty i oraz forszpanowego substytuta z roczną pensyą 200 zł. ryń, zawakowało, więc do osadzenia rzeczonego mieysca termin do ostatniego Kwietnia r. b. wypisuie się; chcący zatym mieysca tego dostąpić, prozby swoie wraz z załączonemi zaświadczeniami zdatności i moralności przed upłynieniem iescze tego terminu do Magistratu tuteyszego podawać maią, ile że na poźniey podane prożby żaden wzgląd miany nie będzie.

Uszyński Synd.

Z Magistratu Radomskiego dnia 18 Styeznia 1809.

Sójecki.

Magistrat C. K. wolnego Cyrkularnego Miasta Myślenic, iako Sąd maiątek po ś. p. Mikołaiu i Barbarze Biczach małżonkach, obywatelach Myślenickich pozostały pertraktuiący ninieyszym Edyktem do publiczney podaie wiadomości, iż na żądanie sukcessorow tychże Mikołaia i Barbary Biczow następuiące dobra do massy tey należące iako to: — 1) Kamienica pod Nrm konskrypcyi 171 w rynku miasta Myślenic stoiąca o 2ch piętrach z placem wszelkiemi przybudowlami sądownie na 4985 zł. ryń. 15 kr. otaxowaną. 2) Gruntu Czwirzykowka zwanego w granicach miasta Myślenic leżącego pręt ieden zagonow 7 szerokości, a długości 10 staiań, otaxowaney wartości 1000 zł. ryń. 3) Gruntu Maciełowka zwanego, w granicach miasta Myślenic leżącego, pręt ieden zagonow 7 szerokości, a długości 11 staiań, otaxowaney wartości, podług daney detaxacyi z roku 1788, 196 zł. ryń. 4) Gruntu Sapowka zwanego, w

granicach miasta Myślenie leżącego, 9 zagonow szerokości, a 11 staiań długości, otaxowaney wartości podług dawney detaxacyi z roku 1788, zł. ryn. 187 kr. 30. 5) Stodoła wraz z placem na którym stoi, w granicach miasta Myślenie stoiąca, wartości podług dawney detaxacyi z roku 1788, zł. ryn. 100 dnia 1 Maia 1809 o godzinie 9tey przed południem w kancelaryi Magistratu Myślenickiego naywięcey daiącemu przez publiczną licytacyą pod następuiącemi kondycyami będą sprzedane: — a) Iż każdy chęc kupienia maiący przed licytacyą realności takowych 10/100 wadium w gotowiźnie złożyc ma, które gdyby kupiciel licytacyi punktow nie dotrzymał przepaduie, i na rzecz massy pomieniouey wciągnięte zostanie. b) Licytant, który realność iakową, ile naywięcey daiący otrzyma, powinien z kwantum z licytacyi pochodzącego 4tą część dla małoletnich sukcessorow Wiktoryi i Teressy Sośnickich w Magistracie Krakowskim w 14 dniach po licytacyi, resztę zaś summy z licytacyi wynikłey, albo natychmiast w gotowiznie złożyć, albo na zabezpieczenie takowey summy legalną i prawną przyniesć kaucyą z obowiązkiem złożenia summy takowey w gotowiźnie za 14 dniową sądową awizacyą. c) Żydzi, co do zakupienia kamienicy do licytacyi przypuszczonemi nie będą.

Andr. de Szikszay præs. Synd:
Walenty Wątorski Assessor.
K. Przybylski Assessor.

Z Rady Magistratu Król. wol. Cyrk. Miasta Myślenie dnia 8 Marca 1809.

Z strony Magistratu Stołecznego Miasta Krakowa do publiczney podaie się wiadomości, iż na dniu 21 Kwietnia r. b. z rana o godzinie 9tey w tuteyszym Ratuszu na ulicy Brackiey licytacya publiczna arędy. — 1) Mieszkania składaiące się z pięciu pokoiow, kuchni i strychu, na drugim piętrze w domu tak zwanym Kommissya w rynku, także. — 2) Dwoch sklepow na dole będących na przeciwko kościoła Sgo Woyciecha na pół roku to iest od 1go Maja r. b. zacząwszy odprawiać się będzie. Ochotę maiący arędować, tak ceny iako też i kondycyi arędy, albo przy licytacyi lub też wprzod u magistratualnego Konsyliarza i mieyskiego Referenta Wgo Hirschberga w kancelaryi dowiedzieć się mogą.

Gollmayer.

Z Rady Magistratu Miasta Stołecznego Krakowa d. 28 Marca 1809.

Gross Sekr.

Uwiadomienie. O sławney Mineralney kąpieli w Bartfeld.

Kąpieli te czyli woda Mineralna znayduie się cwierć małey mili od Królewskiego wolnego miasta Bartfeld w komitacie Szaroskim na Węgrach, w przyiemney, górami i lasami otoczoney dolinie czyli łące, w którey sześć źródła sławney, iuż od wielu lat znaney wody Mineralney Bartfelskiey znayduią się, i formuie z swoiemi licznemi zabudowaniami, wielkim domem balowym, i teatrem, małe miasteczko. Powietrze zdrowe i czyste tey to okolicy górzystey, balsamowy zapach pobliskiego gaiku iodłowego, przenikaiące spoyrzenie na niego i łąki ziołami kwitnącey, piękny widok dalekiey rowniny, i szum płynącey czystey rzeki, usposobiaią te kąpiele same z siebie na mieysca przyiemne zdrowiu i zabawie naydogodnieysze, i miasto bardzo bliskie do ukontentowania i potrzeb wszelkich naywięcey przyczynią się. Niżey podpisany który co do swego porządku i rzetelności znany iest publiczności, kąpiele te Mineralne z swoiemi obszernemi zabudowaniami w dzierżawę wziął, i poleca się łaskawym względom Prześwietnych gości, którzy do tych wód dla zdrowia swego lub ukontentowania udać się chcą. Postarał się bowiem oto wszystko, co do dobrego przyięcia, rozrywki i usług szanownych gości iest potrzebne, i kąpiele te co do wygody w cale nowo przeistoczył, tak, iż spodziewać się może u każdego pochwałę i ukontentowanie sobie zasłużyć. Zamowienia stancyi w Kaszowie tylko u niżey podpisanego z przysłaniem listow frankowanych przyymuie się. Przyieżdżaiące gości znayduią w kąpielach dla pokazania stancyi pisarza przy wielkiey studni. W Kaszowie d. 1go Marca 1809.

Franciszek Zimmerer, Królewski mieyski Dzierżawca Oberży.
pod czarnym Orłem w Kaszowie, i Wód Mineralnych pry Bartfeld.

(Przy dzisieyszey gazecie znayduie się drugi Dodatek.)